

บทวิจารณ์หนังสือ 24 แก้วตา

ชื่อหนังสือ: 24 แก้วตา
ผู้เขียน: สี่โอะเอะ ซาคาเอะ
ผู้แปล: ภัทร์อร พิพัฒน์กุล
ปีที่พิมพ์: 2564
สำนักพิมพ์: เจลิตเติ้ล
จำนวนหน้า: 260
ISBN: 978-616-8267-06-6

หนังสือ “24 แก้วตา” (『二十四の瞳』) ประพันธ์โดยสี่โอะเอะ ซาคาเอะ (壺井栄) แปลโดยภัทร์อร พิพัฒน์กุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์เจลิตเติ้ล (JLittle) เมษายน 2564 วรรณกรรมเรื่องนี้เคยมีฉบับที่แปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย โดยใช้ชื่อว่า “ยี่สิบสี่ดวงตา” โดย กิติมา อมรทัต เป็นหนังสือในมูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จัดพิมพ์โดยสำนักพิมพ์ประคัลยา ในปี พ.ศ. 2535

สี่โอะเอะ ซาคาเอะ (ค.ศ. 1899-1967) เป็นนักประพันธ์สตรีผู้มีชื่อเสียง เคยได้รับรางวัลรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการจากรรณกรรมเรื่อง “ลูกไม่มีแม่กับแม่ไม่มีลูก” (『母のない子と子のない母と』) และ “ทางชัน” (『坂道』) ซึ่งเป็นผลงานก่อนหน้าการประพันธ์เรื่อง “24 แก้วตา” สี่โอะเอะมีบ้านเกิดที่เกาะโซโคะ จังหวัดคางะวะ เป็นพื้นที่ในเขตทะเลเซโตะไค (Setonaikai) ซึ่งเป็นทะเลใน (Inland sea) ที่ทอดยาวต่อเนื่องระหว่างเกาะใหญ่สามเกาะของญี่ปุ่น คือ ฮนชู ชิโกะกุ และคิวชู เป็นบริเวณที่คลื่นลมสงบตลอด 400 กิโลเมตรตั้งแต่โอซากาถึงคิตะคิวชู ประกอบไปด้วยเกาะต่าง ๆ ราว 3000 เกาะ หนึ่งในนั้นคือโซโคะชิมะ ซึ่งเป็นฉากในการดำเนินเรื่อง “24 แก้วตา”

วรรณกรรมเรื่องนี้เดิมตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในนิตยสาร “นิวเอจ” ซึ่งเป็นนิตยสารคริสต์ศาสนา ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-พฤศจิกายน ค.ศ. 1952 และนำมารวมเล่มในเดือนธันวาคม โดยสำนักพิมพ์โคบุณะ โดยแก้ไขให้มีความเด่นชัดในประเด็นการต่อต้านสงครามและการถักทอความหวังในสันติภาพไว้ มีการตัดสำนวน

บางประเภท เช่น การใช้สรรพนามต่าง ๆ ออกบ้าง เพื่อให้วรรณกรรมมีเอกภาพมากขึ้น จนกระทั่งได้รับการกล่าวขวัญว่าเป็นผลงานที่อบอุ่นหัวใจและน่าประทับใจ จึงทำให้เป็นวรรณกรรมเยาวชนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักและชาวญี่ปุ่นนิยมอ่านอย่างต่อเนื่องยาวนานถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นวรรณกรรมที่สะท้อนแนวคิดการต่อต้านสงคราม และเป็นที่รักของชาวญี่ปุ่น จึงมีผู้นำไปสร้างเป็นภาพยนตร์สองครั้ง และละครหลายครั้ง อีกทั้งยังมีการเผยแพร่ในรูปแบบของการอ่านออกเสียงวรรณกรรม การ์ตูน และนิทานภาพ ด้วย เราจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นหนึ่งในวรรณกรรมยอดนิยมของชาวญี่ปุ่น และมีการแปลเป็นนานาภาษาทำให้เป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติด้วย

ภัทรธร พิพัฒน์กุล ผู้แปล “24 แก้วตา” ซึ่งมีผลงานแปลวรรณกรรมเยาวชนและผลงานวิชาการด้านวรรณกรรมเยาวชนของญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง ได้พยายามเก็บรายละเอียดและถ่ายทอดอารมณ์ของเรื่องนี้ออกมาได้อย่างละเอียดละไม สื่ออารมณ์ได้ตรงตามต้นฉบับ ยกตัวอย่างเช่น ชื่อบทที่หนึ่ง เป็นเรื่องราวของ คุณครูหินเล็ก ซึ่งอันที่จริงชื่อคุณครูท่านนี้ คือ โออิชิ ควรจะแปลว่าหินใหญ่ แต่เนื่องจากครูตัวเล็ก ผู้เขียนจึงตั้งชื่อบทว่า “ครูหินเล็ก” อีกตัวอย่างก็คือ “กาลสองครั้งครึ่ง” ซึ่งมีที่มาจากการนับ “ถ้าจะนับช่วงสิบปีเป็น ‘กาลครึ่งหนึ่ง’ เรื่องเล่าต่อไปนี่ก็จะเป็น ‘กาลสองครึ่งครึ่ง’” ซึ่งหมายความว่า นับย้อนกลับไปราว 25 ปี ผู้ประพันธ์พยายามแฝงด้วยอารมณ์ขันจากการเล่นคำไว้ วรรณกรรมเรื่องนี้เปิดเรื่องด้วยความสดใส การสร้างความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ของผู้คน การปรับตัวเพื่อให้เข้ากันได้ระหว่างคุณครูสาวคนใหม่ที่ทันสมัย กับเด็ก ๆ ที่ซุกซน สนใจใคร่รู้เรื่องของครูคนใหม่ และชาวหมู่บ้านประมงปลายแหลมที่แค้นเคืองทะเลไซโตะใน ที่ค่อนข้างเก็บตัวและหัวโบราณ ผู้แปลสามารถถ่ายทอดอารมณ์ขัน ลีลาการประพันธ์ของต้นฉบับได้อย่างราบรื่นและถ่ายทอดบรรยากาศความสัมพันธ์ อารมณ์ของตัวละครและผู้คนในเรื่องได้อย่างมีอรรถรสครบถ้วน

วรรณกรรมเรื่อง “24 แก้วตา” นี้แบ่งออกเป็น 10 บท คือ คุณครูหินเล็ก สะพานวิเศษ ลากจาก ภาพดอกไม้ บูในคืนเดือนหงาย ตัดปีกโอบบิน ดอกยามาบุกิกลีบซ้อน ครูซึ้ง ในวันที่อากาศแจ่มใส

เวลาที่ดำเนินอยู่ในเรื่อง ราว 20 ปี นับจากวันแรกที่ครูโออิชิมาเป็นคุณครูคนใหม่ของหมู่บ้านเมื่อ ค.ศ. 1928 ได้พบหน้านักเรียนประถมชั้นปีที่หนึ่งของเธอ จนกระทั่งหลังสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุด ครูโออิชิใช้เวลาไม่นานในการสร้างความสัมพันธ์กับเด็ก ๆ จนเป็นที่รัก ครูดูเป็นคนทันสมัย ใส่ชุดแบบตะวันตก และขี้จิกเรียนมาสอน รวมทั้งมีบุคลิกแจ่มใสร่าเริง จึงเป็นที่จับตามองของผู้คนในหมู่บ้าน ครูสอนได้เพียงเทอมเดียวทั้ง ๆ ที่มีกำหนดการสอนหนึ่งปี เนื่องจากมีอุบัติเหตุตกหลุมที่หมู่บ้านจนขาหัก จึงไม่สามารถเดินทางมาสอนที่หมู่บ้านได้อีกต่อไป เนื่องจากปกติเดินทางมาสอนแบบไปกลับโดยขี้จิกเรียนมาจากหมู่บ้านสนตันเดียวของเธอ เทียวเดียวเป็นระยะทาง 8 กิโลเมตร เด็ก ๆ คิดถึงครูมากจึงตัดสินใจเดินเท้ากันไปเพื่อไปพบครูที่บ้านของเธอ ทั้ง ๆ พวกเขาไม่รู้วิธีการไป แต่ก็ไปจนได้พบครูในที่สุด นับเป็นการผจญภัยครั้งแรกของพวกเขา ครูเลี้ยงอาหารและชวนถ่ายรูปที่ระลึกที่มีต้นสนต้นเดียวเป็นฉากหลัง ภาพถ่ายนี้ปรากฏในการดำเนินเรื่องต่อไปและเป็นสิ่งเชื่อมโยงความทรงจำของเด็ก ๆ และครูจนถึงฉากสุดท้ายของเรื่อง นอกจากภาพถ่ายแล้ว ในเรื่องมีสิ่งของที่แสดงความทรงจำหลายสิ่ง ที่เชื่อมโยงเรื่องราวและความสัมพันธ์ เช่น ต้นสนต้นเดียว จักรยาน กล่องข้าวที่มีภาพดอกไม้ เป็นต้น

ครอบครัวของเด็ก ๆ ที่หมู่บ้านปลายแหลมไม่ค่อยมีใครมีความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย ส่วนใหญ่มีความลำบากในการดำรงชีวิต เด็กหลายคนจึงต้องเดินในเส้นทางที่ตัวเองไม่ปรารถนา เรื่องราวเหล่านี้ทำให้ครูโออิชิเศร้าเสียด

ใจมาก เมื่อเด็ก ๆ ขึ้นชั้นปีที่ห้า พวกเขาต้องมาเรียนที่โรงเรียนใหญ่ในตัวหมู่บ้าน ซึ่งทำให้ได้พบกับครูโออิชิอีกครั้ง ทั้งครูและนักเรียนได้แลกเปลี่ยนเรื่องราวต่าง ๆ และใช้เวลาด้วยกันอย่างสนิทสนมเช่นเคย รวมทั้งการไปทัศนศึกษา ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม มีทั้งเรื่องสนุกสนานและเรื่องเศร้า ปะปนกันไป ครูลาออกตอนที่ประเทศเข้าสู่สงคราม ด้วย ปัญหาสุขภาพและความหดหู่ ครูโออิชิแต่งงานกับกะลาสี มีลูกสามคน และยังคงอาศัยอยู่กับแม่ของเธอ ในช่วงสงคราม แนวความคิดของเผด็จการทหารแทรกซึมเข้าไปจนถึงในโรงเรียนประถม มีครูผู้หนึ่งถูกจับเนื่องจากถูกสงสัยว่าฝักใฝ่ ลัทธิคอมมิวนิสต์เพราะอ่านหนังสือต้องห้าม เด็กผู้ชายถูกปลุกฝังให้ถวิลหาการไปเป็นทหารรับใช้ชาติ และเชื่อว่า การตายในสงครามเป็นเกียรติสูงสุดในชีวิตและสำหรับวงศ์ตระกูล สิ่งเหล่านี้ทำให้ครูโออิชิรู้สึกเจ็บปวด

เมื่อจบชั้นประถมปีที่หกพวกเขาต่างก็มีเส้นทางที่ต่างกันไป การตัดสินใจเลือกเส้นทางชีวิตขึ้นอยู่กับฐานะ และวิถีคิดของครอบครัว แต่สิ่งที่ทั้งครูโออิชิและเด็ก ๆ มีชะตากรรมที่ต้องเผชิญเหมือนกันคือ วิกฤตสงคราม ทุกคน ต่างได้รับผลกระทบและความสูญเสีย ในที่สุดพวกเขาที่เหลืออยู่ได้พบกับครูอีกครั้งในวัยผู้ใหญ่ ครูโออิชิกลับไปเป็น ครูอีกครั้ง ที่หมู่บ้านปลายแหลม ที่เธอเคยมาทำงานครั้งแรกเมื่อเกือบ 20 ปีก่อน ครูโออิชิอยู่กับลูกชายที่เหลืออยู่ สองคนซึ่งอยู่ในวัยประถม ซึ่งถูกสภาพแวดล้อมหล่อหลอมให้เชิดชูสงคราม เธอต้องใช้ความพยายามอย่างยิ่งในการ ปรับความเข้าใจกับลูก จนเข้าใจซึ่งกันและกันได้เป็นอย่างดี ลูกชายคนโตดูแลครูโออิชิเท่าที่เขาสมาารถทำได้และ เข้าใจแม่มากขึ้น ท้ายที่สุดครูโออิชิได้รับสมญานามใหม่จากลูกศิษย์รุ่นใหม่ว่า ครูซึ่แง เธอกลายเป็นครูซึ่แง อารมณ์ อ่อนไหวง่าย เพราะความทรงจำถาโถมเข้ามาอย่างต่อเนื่องเมื่อกลับไปเป็นครูที่หมู่บ้านปลายแหลม ฉากสุดท้ายของ วรรณกรรมคือ งานเลี้ยงที่ลูกศิษย์ที่หลงเหลืออยู่จัดให้ครู พวกเขาซึ่งเติบโตเป็นผู้ใหญ่กันหมดแล้วพยายามเดินทาง มาร่วมงานแม้ผ่านเรื่องราวชีวิตที่ทุกข์ตรม เมื่อได้มาพบกันความสัมพันธ์ของครูและศิษย์ยังแน่นอบอุ่น แม้ผ่าน กาลเวลาและช่วงเวลาอันยากลำบากจากสงคราม

ในวรรณกรรมมีการบรรยายต่อต้านสงครามปรากฏอย่างต่อเนื่อง ทั้งที่ผ่านการเล่า และผ่านคำพูดของครู โออิชิ ขอยกตัวอย่างมา ณ ที่นี้โดยสังเขป

“ไม่ต้องบอกก็คงรู้ ว่าผู้หญิงคนนี้เป็นครูโออิชิหลังจากครั้งสุดท้ายที่เราได้รู้เรื่องเธอได้แปดปี ตลอดเวลาแปดปี ที่เธอเป็นภรรยาของกะลาสีเรือ บ้านเมืองเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง เทียบกับสมัยที่เธอหุนหันลาออกจากการเป็น ครูไม่ได้เลย ประเทศญี่ปุ่นเกิดเหตุขัดแย้งกับประเทศจีน การลงนามในกติกาสัญญาต่อต้านคอมมิวนิทรัน ระหว่างญี่ปุ่น เยอรมนี และอิตาลี มีการรณรงค์ ‘ปลุกใจให้คนรักชาติ’ ซึ่งทำให้รู้สึกเหมือนว่าแม้แต่ตอนนอนหลับยังละเมอออกมา เป็นเรื่องการเมือง สอนให้มองแต่สงคราม เชื่อแต่สงคราม ทุ่มเท ทั้งอุทิศชีวิตและจิตใจให้กับสงคราม บีบบังคับ ให้ประชาชนทำตาม ผู้คนต้องเก็บซ่อนความไม่พอใจในความอยุติธรรมไว้ส่วนลึกในใจ ตีสนิทน้ำไม่รับรู้อะไรเพื่อให้มี ชีวิตในสังคมได้” (น. 180)

“ผู้คนใช้ชีวิตโดยยอมละทิ้งความเป็นคน บ้างก็ตายจากไป ดวงตาที่ได้เห็นความสะพรึงไม่อาจจะหลับลงได้ง่าย ถึงจะหลับตาลงก็จะมีน้ำตาไหลออกจากทางตา ชีวิตที่เหมือนต้องหนีบางสิ่งบางอย่างอยู่ตลอดเวลา นั้นซ้ำซากอยู่ ทุกวัน ยิ่งกว่านั้นมนุษย์เริ่มคุ้นชินกับมัน ลืมหูดยีนและคิดทบทวน กลายเป็นมนุษย์ที่มีจิตใจหยาบช้า เพราะถ้าไม่ หยาบกระด้างแล้วก็ไม่อาจจะใช้ชีวิตอยู่รอดต่อไปได้ ความรุ่มรวยยังเหลือค้างมาจนถึงวันนี้แม้สงครามจะยุติลงแล้ว และคงต้องเอียงไปถ่วงวันพรุ่งนี้ด้วย มีหลายเรื่องที่ยังทำให้รู้สึกทว่าสงครามยังไม่จบสิ้น” (น. 204)

ส่วนที่วรรณกรรมแสดงความปรารถนาของ ไคคิจิ ลูกชายคนโตของครูโออิชิ ที่อยากไปเป็นนักบินยุทธนาทหาร มีการบรรยายไว้ว่า

“...ถ้าเป็นนักบินยุทธนาทหาร ก็จะได้กินถั่วแดงต้มน้ำตาลร้อนได้ไม่อัน น่าสงสารว่ามีเด็กหนุ่มยังเยาว์ที่บ้าน ยากจนถูกชักจูงด้วยถั่วแดงต้มน้ำตาลซึ่งจะได้กินจนอิ่มท้อง แล้วมุ่งมันจะเป็นนักบินยุทธนาทหาร เพียงแค่นั้นพวกเขา ก็ได้เป็นวีรบุรุษแล้ว ในช่วงเวลานั้นอยู่ในกระแสว่าจะเป็นคนยากดีมีเงิน สังคมพร้อมจะตราหน้าคนที่ไม่ยอมเอนเอียง เดินไปตามเส้นทางนั้นเป็นคนซังชาติ ยิ่งนักศึกษาที่ถูกเกณฑ์ไปเป็นกองกำลังสำรองอาสาเป็นยุทธนาทหารโดยไม่บอก พ่อแม่ และถ้ายังเป็นลูกชายคนเดียวด้วยแล้ว คุณค่าของวีรบุรุษยิ่งทวีค่าสูงขึ้นอีก โรงเรียนมัธยมในเมืองมีเด็กหนุ่ม ซึ่งยื่นความจำนงขอเป็นยุทธนาทหารโดยไม่บอกพ่อแม่ และยังเป็นลูกชายคนเดียวถึงสามคน โรงเรียนนั้นก็กลายเป็น โรงเรียนอันทรงเกียรติ ทำให้เหล่าพ่อแม่หนาวๆร้อนๆไปตามกัน ไคคิจิซึ่งอายุยังน้อย บ่นน้อยใจกับความเป็นเด็กของตัวเองว่า “เฮ้อ อยากเป็นนักเรียนมัธยมเร็ว ๆ จัง” แล้วเขาก็ร้องเพลง กระดุมเจ็ดเม็ด สลักลายดอกซากุระ...

เป็นการเปรียบเทียบชีวิตคนเป็นเหมือนดอกซากุระ เป้าหมายอันสำคัญของคนหนุ่มสาวคือการร่วโรยไปคือ ตายไปเพื่อชาติ เด็ก ๆ ถูกสอนและทำให้เชื่อว่ามีเป็นเกียรติยศ แนวทางการศึกษาปลูกฝังแนวคิดซึ่งทำให้เด็กชาย ทั่วประเทศศรัทธาในเชื่อนั้น แม้กระทั่งรูปปั้นนิโนะมิยะ คินจิโร อ่านหนังสือที่เคยตั้งอยู่บริเวณสนามหญ้าในโรงเรียน ก็ถูกยกออกไป และถูกทำลายหลอมเป็นเศษโลหะเพื่อนำไปทำอาวุธสงครามท่ามกลางเสียงโห่ร้องยินดีของผู้คน ระฆัง ในวัดซึ่งเคยใช้ตีบอกเวลาเช้าเย็นและส่งสัญญาณเตือนมาหลายร้อยปียังถูกปลดลงมาใช้ในสงคราม สภาพเช่นนี้คงไม่ แปลกใจที่ไคคิจิและเด็กคนอื่น ๆ จะใฝ่ฝันถึงการเป็นวีรบุรุษโดยไม่กลัวตาย แต่แม่ของไคคิจิไม่เคยเห็นด้วยเลยสักครั้ง” (น. 207-208)

นอกจากนี้ยังมีฉากที่สามารถถ่ายทอดความขัดแย้งด้านความคิดเห็นของคนภายในครอบครัว ปรารถนาในการ ดำเนินชีวิตของครูโออิชิปะทะกับความคิดของเด็กชายผู้เป็นลูกซึ่งถูกล้างสมองด้วยค่านิยมในสมัยสงคราม เด็ก ๆ จะมีความภาคภูมิใจที่บ้านของตนได้รับป้ายแขวนแสดงว่าบ้านนี้มีผู้พลีชีพในสงคราม และทุกคนจะนำมาแขวนไว้ที่ ประตูบ้านให้คนเห็น สิ่งนี้ทำให้ครูโออิชิโกรธมาก เมื่อบ้านของเธอได้รับป้ายประกาศพร้อมตะปู เธอเก็บเข้าในช่อง ใสไว้ในลิ้นชักแล้วกล่าวว่า “ของแบบนี้ จะตอกไว้ตรงหน้าประตูบ้านไปทำไม ไม่ได้จะช่วยปิดเป้าโซคร้ายอะไรได้ บ้าบอคอกแตก” (น. 211)

การบรรยายที่กล่าวมาข้างต้น แสดงการต่อต้านและสะท้อนใจที่สงครามก้าวเข้ามาในวงการการศึกษา ศาสนา คุกคามความไร้เดียงสาและอิสรภาพทางความคิดของเยาวชน ปลูกเร้าความคิดลัทธิชาตินิยมและพลีชีพเพื่อชาติ กระทั่ง รูปปั้นนิโนะมิยะ คินจิโร ที่เคยเป็นตัวแทนของการให้ความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ ระฆังในวัดซึ่งเคยทำหน้าที่ เป็นศูนย์รวมจิตใจของผู้คน ยังพ่ายแพ้ต่อความอุดมการณ์สงคราม วรรณกรรมเรื่อง “24 แก้วตา” นี้ ผู้เขียนวิพากษ์ วิจารณ์สงครามและเผด็จการทหารอย่างตรงไปตรงมา ผ่านสายตาของผู้หญิงคนหนึ่ง ซึ่งทำหน้าที่ครูและแม่ บทบรรยายต่อต้านสงครามที่บรรจุอยู่อย่างต่อเนื่องและเด่นชัดตลอดตัวบทวรรณกรรมเรื่องนี้ ทำให้กล่าวได้ว่าผู้เขียน ตั้งใจให้เป็นวรรณกรรมต่อต้านสงครามดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นของบทความนี้ว่า มีการปรับแก้ไขให้เข้มข้นสำหรับประเด็น นี้เมื่อมีการรวมเล่ม การวิพากษ์วิจารณ์ที่แสดงออกอย่างชัดเจนนี้สามารถทำได้เพราะเขียนขึ้นหลังสงครามยุติ เป็นเวลานาน คือในปีค.ศ. 1952 ซึ่งผู้คนล้วนได้รับบาดแผลจากสงครามและความคิดชาตินิยมแบบสุดโต่งได้ถูก ปราบปรามลงโดยกองบัญชาการใหญ่กองกำลังสัมพันธมิตร (General Headquarters) ที่มีความพยายามที่จะ

กวาดล้างการศึกษาและค่านิยมแบบเก่าของญี่ปุ่นที่เป็นเข้าหลอมอุดมการณ์ลัทธิชาติ จึงนับได้ว่าวรรณกรรมเรื่อง “24 แก้วตา” เหมาะสมกับช่วงเวลาตามบริบทสังคม

จากการดำเนินเรื่องและเนื้อเรื่องที่สะท้อนอารมณ์สุขทุกข์และการสื่อสารต่อต้านสงคราม ที่เป็นดังเรื่องราวที่ผู้อ่านได้มองผ่านดวงตา 24 ดวงของนักเรียนของครูโออิชิ ที่ทั้งแปลงประกายด้วยความหวังและความเศร้าโศก ตลอดระยะเวลา 20 กว่าปีในชีวิตของพวกเขา ตลอดจนการพรรณนาทิวทัศน์ชนบท ชีวิตผู้คนในหมู่บ้านชายทะเล และการสอดประสานเพลงเด็กต่าง ๆ ในเนื้อเรื่องอย่างชำนาญ ทำให้วรรณกรรมเรื่อง “24 แก้วตา” ของสึโตะชิ ซาคาเอะ เป็นวรรณกรรมเยาวชนต่อต้านสงครามที่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและเป็นหนึ่งในหนังสือในดวงใจของนักอ่านจำนวนมากทั้งในประเทศญี่ปุ่นและต่างประเทศ

“24 แก้วตา” ฉบับแปลโดยภักดิ์อร พิพัฒน์กุลนี้ในส่วนของหนังสือชี้แจงว่า เพื่ออุทิศเป็นครูบูชาแด่อาจารย์ผู้สืบนาวาวิจิต ผู้เป็นปูชนียบุคคลแห่งวงการแปลญี่ปุ่นในประเทศไทย ท้ายเล่มมีเชิงอรรถแยกตามบท แสดงคำอธิบายโดยละเอียด ทำให้เกิดความเข้าใจสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่ปรากฏในเนื้อเรื่องได้ดียิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประเทศญี่ปุ่นในภาวะสงคราม และมีประวัติผู้เขียน ผู้แปล ตามรอยสถานที่ใน “24 แก้วตา” ที่กล่าวถึง เกาะโซโตะ หมู่บ้านภาพยนตร์ 24 แก้วตา (Twenty-Four Eyes Movie Studio) และพิพิธภัณฑ์งานเขียนสึโตะชิ ซาคาเอะ (Sakae Tsuboi Memorial Museum) หากผู้อ่านชาวไทยได้มีโอกาสไปญี่ปุ่น อาจพิจารณาไปเยือนหมู่บ้านภาพยนตร์ และพิพิธภัณฑ์ดังกล่าว

ปัจจุบันงานแสดงศิลปะที่เซโตะในกำลังเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในหมู่ชาวญี่ปุ่นและชาวต่างประเทศ มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเดินทางไปชมงานศิลปะตามหมู่เกาะต่าง ๆ หนึ่งใน ปีค.ศ. 2013 นิพันธ์ โอหารนิเวศ ศิลปินชาวไทย เคยแสดงผลงานชื่อ “Memory could bring them back” บนเกาะโซโตะ เป็นศิลปะจัดวางโดยใช้ห้องเรียนชั้นประถมหนึ่งของโรงเรียน Fukuda Elementary School ซึ่งปิดลงด้วยจำนวนเด็กที่ลดน้อยลงในหมู่บ้าน งานแสดงศิลปะนี้เป็นหนึ่งใน “Setouchi Triennale” ในส่วนของ Fukutake Art Platform แรงบันดาลใจที่นิพันธ์นำมาสร้างผลงานชิ้นนี้คือเรื่อง “24 แก้วตา” ข้อมูลเพิ่มเติมที่ https://www.artsnetworkasia.org/content/travelgrants/Final%20Report_Nipan%20Oranniwesna_Memory%20could%20bring%20them%20back.pdf หากอ่านวรรณกรรม “24 แก้วตา” แล้วมีโอกาสเดินทางไปเกาะโซโตะตามที่แนะนำไว้ในหนังสือ จะได้มีโอกาสตามรอย “24 แก้วตา” อย่างมีอรรถรสและได้ทำความเข้าใจการเชื่อมโยงวรรณกรรม ศิลปะ ให้เข้ามาสู่โลกปัจจุบันและการท่องเที่ยวแบบญี่ปุ่นมากขึ้น

หมายเหตุ : การถ่ายทอดเสียงเป็นภาษาไทยในบทความนี้ยึดตามต้นฉบับ

เอกสารอ้างอิง

สีโอะอิ, ซาคาเอะ. (2564). 二十四の瞳 [24 แก้วตา] (พิมพ์ครั้งที่ 1). เจลิตเติ้ล.

Morii, H. Nijūshi no Hitomi [Twenty-Four Eyes] Sekai Kunizukusi [Countries of the World] / One Hundred Japanese Books for Children (1868-1945). INTERNATIONAL INSTITUTE FOR CHILDREN'S LITERATURE, OSAKA. <http://www.iiclo.or.jp/100books/1946/htm-e/frame009-e.htm>.

Oranniwesna, N. (2013). FINAL REPORT Site -specific Installation Project: Memory could bring them back. [artsnetworkasia.org](https://www.artsnetworkasia.org/content/travelgrants/Final%20Report_Nipan%20Oranniwesna_Memory%20could%20bring%20them%20back.pdf). https://www.artsnetworkasia.org/content/travelgrants/Final%20Report_Nipan%20Oranniwesna_Memory%20could%20bring%20them%20back.pdf.

หน่วยงานผู้แต่ง: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

Affiliation: Faculty of Humanities and Social Sciences, Burapha University

Corresponding email: nanchaya@hotmail.com, nanchaya@go.buu.ac.th

Received: 2021/5/31

Revised: 2021/6/12

Accepted: 2021/6/12